

Проведення процедури закупівлі для потреб оборони військовими формуваннями та/або частинами Національної гвардії України

Нормативно-правове регулювання проведення закупівель для потреб оборони: хто проводить і в яких випадках

Прийнятий Закон України від 25.12.2015 № 922-VIII «Про публічні закупівлі» (далі — Закон про публічні закупівлі) набув чинності 19.02.2016.

Введення Закону в дію відбулося:

з 1 квітня 2016 року — для центральних органів виконавчої влади та замовників, що здійснюють діяльність в окремих сферах господарювання;

з 1 серпня 2016 року — для всіх замовників (див. пункт 1 розділу IX цього Закону).

З 04.06.2016 набув чинності Закон України від 12.05.2016 № 1356-VIII «Про особливості здійснення закупівель товарів, робіт і послуг для гарантованого забезпечення потреб оборони» (далі — Закон про забезпечення потреб оборони).

Зважаючи на вищезазначене, було внесено відповідні зміни до Закону про публічні закупівлі, а саме:

абзац 9 частини 5 статті 2 виключено на підставі Закону про забезпечення потреб оборони;

статтю 2 доповнено новою частиною згідно із Законом про забезпечення потреб оборони — шостою:

«6. Особливості здійснення закупівель, визначених цим Законом, для гарантованого забезпечення потреб оборони (крім товарів, робіт і послуг, що підлягають закупівлі відповідно до угод у порядку, визначеному абзацом сімнадцятим частини третьої цієї статті) Міністерством оборони України та його розвідувальним органом, Міністерством внутрішніх справ України, Службою безпеки України, Національною гвардією України, Національною поліцією

При повному або частковому копіюванні чи цитуванні будь-якої інформації з порталу "Радник у сфері публічних закупівель" ви зобов'язані вказувати джерело інформації (ст. 176 ККУ). Джерело:

https://radnuk.com.ua/hrupy_zakupivel/provedennia-protsedury-zakupivli-dlia-potreb-oborony-viiskovymi-formuvanniamy-ta-abo-chastynamy-natsionalnoi-hvardii-ukrainy/

України, Державною прикордонною службою України, Службою зовнішньої розвідки України, Державною службою спеціального зв'язку та захисту інформації України, Державною спеціальною службою транспорту, Державною службою України з надзвичайних ситуацій, Управлінням державної охорони України та іншими військовими формуваннями та/або частинами в особливий період, у період проведення антитерористичної операції, у період введення надзвичайного стану встановлюються окремим законом».

Згідно із Законом про публічні закупівлі та Законом про забезпечення потреб оборони, **закупівлю товарів, робіт і послуг військові формування та/або частини Національної гвардії України здійснюють з 01.08.2016, а не з 12.05.2016.** Пов'язано це з тим, що зазначені замовники не належать до центральних органів виконавчої влади та замовників, що здійснюють діяльність в окремих сферах господарювання. *На підтвердження зазначеного є судове рішення від 07.11.2016 № 826/12684/16, яке скасовує рішення Антимонопольного комітету України від 12.08.2016 № 1790-р/пк-ск щодо порушеного питання.*

Відповідно до частини 1 статті 2 Закону про забезпечення потреб оборони цей **закон застосовують:**

Міністерство оборони України та його розвідувальний орган,

Міністерство внутрішніх справ України,

Служба безпеки України,

Національна гвардія України,

Національна поліція України,

Державна прикордонна служба України,

Служба зовнішньої розвідки України,

Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України,

Державна спеціальна служба транспорту,

Державна служба України з надзвичайних ситуацій,

Управління державної охорони України,

та інші військові формування та/або частини (далі — замовники), **які здійснюють закупівлю товарів, робіт і послуг для гарантованого забезпечення потреб оборони в особливий період, у період проведення антитерористичної операції, у період введення надзвичайного стану, якщо вартість товарів і послуг дорівнює або перевищує 200 тисяч гривень, а робіт — 1,5 мільйона гривень.**

Якщо уважно прочитати наведену норму, то з неї випливає, що на даний час (період проведення антитерористичної операції), *при належному обґрунтуванні того, що товари, роботи чи послуги закупаються для гарантованого забезпечення потреб оборони, а не для чогось іншого, можна купити будь-що — від набоїв до паперу. Адже все, що закупаються силовики, використовують для досягнення однієї мети.*

Задовольнити потреби оборони за Законом № 1356-VIII можливо лише в певний період, визначений законодавцем

З аналізу статті 2 Закону про забезпечення потреб оборони випливає, що застосування норм зазначеного Закону з метою здійснення закупівель можливе лише за наявності певного періоду, а саме: **особливого періоду, періоду проведення антитерористичної операції, періоду введення надзвичайного стану.** Попередньо нагадаємо законодавче регулювання даного питання.

Особливий період — період функціонування національної економіки, органів державної влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, Збройних Сил України, інших військових формувань, сил цивільного захисту, підприємств, установ і організацій, а також виконання громадянами України свого конституційного обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України, який настає з моменту оголошення рішення про мобілізацію (крім цільової) або доведення його до виконавців стосовно прихованої мобілізації чи з моменту введення воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях та охоплює час мобілізації, воєнний час і частково відбудовний період після закінчення воєнних дій (**стаття 1 Закону України від 21.10.1993 № 3543-XII «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію»**).

Період проведення антитерористичної операції — час між датою набрання чинності Указом Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 13 квітня 2014 року «Про невідкладні заходи щодо подолання терористичної загрози і збереження територіальної цілісності України» від 14 квітня 2014 року [№ 405/2014](#) та датою набрання чинності Указом Президента України про завершення проведення антитерористичної операції або військових дій на території України (**стаття 1 Закону України від 02.09.2014 № 1669-VII «Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції»**).

Надзвичайний стан — це особливий правовий режим, який може тимчасово бути введений в Україні чи в окремих її місцевостях при виникненні надзвичайних ситуацій техногенного або природного характеру не нижче загальнодержавного рівня, що призвели чи можуть призвести до людських і матеріальних втрат, створюють загрозу життю і здоров'ю громадян, або при спробі захоплення державної влади чи зміни конституційного ладу України в результаті насильства і передбачає надання відповідним органам державної влади, військовому командуванню та органам місцевого самоврядування відповідно до цього Закону повноважень, необхідних для відвернення загрози та забезпечення безпеки і здоров'я громадян, нормального функціонування національної економіки, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, захисту конституційного ладу, а також допускає тимчасове, обумовлене загрозою, обмеження у здійсненні конституційних прав і свобод людини і громадянина та прав і законних інтересів юридичних осіб із зазначенням строку дії цих обмежень (**стаття 1 Закону України від 16.03.2000 № 1550-III «Про правовий режим надзвичайного стану»**).

Які форми документів використовують під час закупівлі для потреб оборони (оголошення, тендерна документація тощо): ті ж, що і при закупівлях за Законом про публічні закупівлі, чи інші?

Замовник при здійсненні переговорної процедури закупівлі для потреб оборони **основну частину документів використовує за формами, що затверджені наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України (далі — МЕРТУ) від 22.03.2016 № 490 «Про затвердження форм документів у сфері публічних закупівель» (зі змінами)**(далі — наказ МЕРТУ № 490) , а саме:

При повному або частковому копіюванні чи цитуванні будь-якої інформації з порталу "Радник у сфері публічних закупівель" ви зобов'язані вказувати джерело інформації (ст. 176 ККУ). Джерело: https://radnuk.com.ua/hrupy_zakupiveli/provedennia-protsedury-zakupivli-dlia-potreb-oborony-viiskovymy-formuvanniamy-ta-abo-chastynamy-natsionalnoi-hvardii-ukrainy/

форма річного плану закупівель (заповнює замовник, вносячи наявну інформацію в електронній системі закупівель);

форма повідомлення про намір укласти договір (заповнює автоматично електронна система закупівель);

форма реєстру отриманих тендерних пропозицій (заповнює автоматично електронна система закупівель);

форма протоколу розкриття тендерних пропозицій (заповнює автоматично електронна система закупівель);

форма звіту про результати проведення процедури закупівлі (заповнює автоматично електронна система закупівель);

форма повідомлення про внесення змін до договору (заповнює замовник, вносячи наявну інформацію в електронній системі закупівель);

форма звіту про виконання договору про закупівлю (заповнює замовник, вносячи наявну інформацію в електронній системі закупівель).

Іншу частину документів складають у довільній формі, а саме:

оголошення про проведення переговорної процедури для потреб оборони;

протокол про надання роз'яснення (або інший документ);

протокол про внесення змін;

протокол розгляду цінових пропозицій;

запрошення;

протокол переговорів;

протокол про відхилення цінової пропозиції учасника відбору;

протокол визначення переможця;

протокол про відміну відбору учасників.

Наказом МЕРТУ від 13.04.2016 № 680 «Про затвердження примірної тендерної документації» затверджено Примірну тендерну документацію для процедур закупівель — *відкриті торги та конкурентний діалог*. У зв'язку із цим замовникам необхідно при поданні оголошення про проведення закупівлі в розділ «Документи» прикріпляти оголошення про проведення відбору учасників для проведення переговорної процедури закупівлі для потреб оборони, **яке треба розробляти аналогічно до тендерної документації для процедури відкритих торгів**, затверджувати рішенням тендерного комітету, а підписувати його має голова тендерного комітету.

В оголошенні про проведення відбору учасників для проведення переговорної процедури закупівлі для потреб оборони обов'язково зазначають відповідну інформацію згідно з частиною 4 статті 3 Закону про забезпечення потреб оборони. Відповідно до частини 5 статті 3 Закону про забезпечення потреб оборони **одночасно з розміщенням оголошення про проведення відбору замовник також оприлюднює проект договору про закупівлю**.

№	Найменування етапу/документа	Оприлюднює замовник на веб-порталі Уповноваженого органу	Оприлюднює система на веб-порталі Уповноваженого органу	Рекомендації щодо оформлення
1	Замовник приймає рішення про проведення переговорної процедури закупівлі для потреб оборони	—	—	Форма документа чинним законодавством не передбачена. Оформлювати протоколом (довільної форми)*. Розгляд потреби, призначення відповідального за проведення процедури, затвердження річного плану або зміни до нього тощо
2	Річний план та зміни до нього (стаття 4 Закону про публічні закупівлі)	Протягом 5 календарних днів з дня їх затвердження	—	Форма річного плану затверджена наказом МЕРТУ № 490. Перед оприлюдненням в електронній системі оформлювати документом у паперовому вигляді. Річний план та зміни до нього затверджуються протоколом довільної форми (див. пункт 1 алгоритму цієї таблиці). Замовник заповнює в електронній системі закупівель, вносячи наявну інформацію
3	Оголошення про проведення процедури закупівлі Оголошення про проведення процедури закупівлі англійською мовою (частина 7 статті 3 Закону про забезпечення потреб оборони)	Оприлюднює оголошення про проведення відбору через авторизовані електронні майданчики	—	Форма документа чинним законодавством не передбачена. Замовник заповнює в електронній системі закупівель, вносячи наявну інформацію
4	Оголошення про проведення відбору (частина 3 та частина 4 статті 3 Закону про забезпечення потреб оборони) Проект договору про закупівлю (частина 5 статті 3 Закону про забезпечення потреб оборони)	Одночасно з розміщенням оголошення про проведення відбору замовник також оприлюднює проект договору про закупівлю	—	В оголошенні про проведення відбору обов'язково зазначають відповідну інформацію згідно з частиною 4 статті 3 Закону про забезпечення потреб оборони. При поданні оголошення про проведення закупівлі в розділ «Документи» треба прикріпити оголошення про проведення відбору учасників для проведення переговорної процедури закупівлі для потреб оборони, яке треба розробляти аналогічно до тендерної документації для процедури відкритих торгів, затверджувати рішенням тендерного комітету, а підписувати його має голова тендерного комітету
5	Для надання можливості учаснику подати цінову пропозицію про проведення відбору (частина 11 статті 3 Закону про забезпечення потреб оборони)	замовник визначає період подання цінкових пропозицій, який не може бути меншим ніж 6 робочих днів та починається з дня оприлюднення оголошення про проведення відбору (частина 11 статті 3 Закону про забезпечення потреб оборони)		
6	Звернення за роз'ясненнями та/або з вимогою про усунення порушення під час проведення процедури закупівлі не пізніше ніж за 3 робочі дні до закінчення строку подання цінкових пропозицій (абзац 2 частини 11 статті 3 Закону про забезпечення потреб оборони)	Замовник повинен протягом 2 робочих днів з дня оприлюднення звернення/вимоги надати відповідь в електронній системі закупівель	Усі звернення по роз'яснення та звернення щодо усунення порушення автоматично оприлюднюються в електронній системі закупівель без ідентифікації особи, яка звернулася до замовника	Форма документа чинним законодавством не передбачена. Оформлювати протоколом (довільної форми)

6.1	У разі несвочасного надання або ненадання замовником відповіді на звернення строк подання цінкових пропозицій продовжується в електронній системі закупівель (абзац 4 частини 11 статті 3 Закону про забезпечення потреб оборони). Замовник вносить відповідні зміни в оголошення про проведення відбору стосовно строку подання цінкових пропозицій (додатково щодо внесення змін пункт 7 алгоритму цієї таблиці)			
7	Зміни до технічних, якісних та кількісних характеристик предмета закупівлі та/або кваліфікаційних критеріїв до учасників відбору (у разі наявності) (частина 12 статті 3 Закону про забезпечення потреб оборони та абзац 2 частини 2 статті 23 Закону про публічні закупівлі)	Внесення змін можливе лише в період подання цінкових пропозицій. Оприлюднювати протягом 1 дня з дня прийняття рішення про внесення змін (частина 1 статті 10 Закону про забезпечення потреб оборони)	—	Форма документа чинним законодавством не передбачена. Протокол (довільної форми) складають за результатами рішення про внесення змін. Зміни, які вносить замовник, розміщуються та відображаються в електронній системі закупівель у вигляді нової редакції додатково до початкової редакції. Замовник разом зі змінами в окремому документі оприлюднює перелік змін, що вносять. Положення, до яких вносять зміни, відображаються у вигляді закреслених даних та повинні бути доступними для перегляду після внесення змін
8	Повідомлення учаснику про отримання його пропозиції (частина 1 статті 25 Закону про публічні закупівлі)	—	Електронна система автоматично формує та надсилає повідомлення учасникові про отримання його пропозиції із зазначенням дати і часу	—
8.1	Реєстр отриманих тендерних пропозицій	—	Отримана цінкова пропозиція вноситься автоматично до реєстру, форму якого встановлює Уповноважений орган	Форма документа затверджена наказом МЕРТУ № 490
9	Електронний аукціон (частина 16 статті 3 Закону про забезпечення потреб оборони)	—	Електронна система закупівель автоматично призначає час та дату проведення аукціону	—
10	Протокол розкриття цінкових пропозицій (частина 17 статті 3 Закону про забезпечення потреб оборони)	—	Протокол розкриття формує та оприлюднює електронна системою закупівель автоматично одразу після завершення аукціону за формою, установленною Уповноваженим органом	Форма документа затверджена наказом МЕРТУ № 490

При повному або частковому копіюванні чи цитуванні будь-якої інформації з порталу "Радник у сфері публічних закупівель" ви зобов'язані вказувати джерело інформації (ст. 176 ККУ). Джерело:

https://radnuk.com.ua/hrupy_zakupiveli/provedennia-protsedury-zakupivli-dlia-potreb-oborony-viiskovymi-formuvanniamy-ta-abo-chastynamy-natsionalnoi-hvardii-ukrainy/

11	<p>Протокол розгляду цінних пропозицій та інших документів учасників відбору з урахуванням підстав відхилення, визначених статтею 4 Закону про забезпечення потреб оборони (частина 19 статті 3 Закону про забезпечення потреб оборони)</p>	<p>Протокол розгляду оприлюднюється протягом 1 календарного дня з дня його затвердження (частина 1 статті 10 Закону про публічні закупівлі)</p>	—	<p>Форма документа чинним законодавством не передбачена. Оформлювати протоколом (довільної форми). Протокол складають за результатами розгляду цінних пропозицій та інших документів учасника. За наявності невідповідності документів учасника встановленим вимогам або відсутності будь-якого із документів визначають недоліки, які необхідно буде довести до учасника на переговорах (для усунення недоліків протягом наступних 24 годин з моменту ознайомлення з такими недоліками під час переговорів) та приймають рішення про запрошення учасника на переговори</p>
11.1	<p>Інформація про відхилення цінної пропозиції учасника (стаття 4 Закону про забезпечення потреб оборони)</p>	<p>Інформація про відхилення цінної пропозиції учасника відбору оприлюднюється замовником в електронній системі закупівель протягом 1 календарного дня з дня прийняття рішення про відхилення (частина 1 статті 10 Закону про публічні закупівлі). Додатково рішення замовника про відхилення учасника відбору, який вчинив порушення, зазначені у пункті 8 частини першої статті 4 Закону про забезпечення потреб оборони, оприлюднюється ним у день виявлення порушення на офіційному веб-сайті замовника (стаття 4 Закону про забезпечення потреб оборони)</p>	Система автоматично надсилає дану інформацію учасникові, цінна пропозиція якого відхилена через електронну систему закупівель	<p>Форма документа чинним законодавством не передбачена. Оформлювати протоколом (довільної форми). Протокол складають з урахуванням підстав відхилення цінної пропозиції у випадках, визначених статтею 4 Закону про забезпечення потреб оборони</p>

12	<p>У разі якщо учасник, тендерна пропозиція якого відхилена, вважає недостатньою аргументацію, зазначену в повідомленні, такий учасник може повторно звернутися до замовника з вимогою надати додаткову інформацію стосовно причини невідповідності його пропозиції умовам тендерної документації, зокрема, технічній специфікації та/або його невідповідності кваліфікаційним критеріям (частина 3 статті 30 Закону про публічні закупівлі). Замовник зобов'язаний надати йому відповідь з такою інформацією не пізніше ніж через п'ять днів з дня надходження такого звернення через електронну систему закупівель. Форма документа чинним законодавством не передбачена. Оформлювати протоколом (довільної форми)</p>			
13	<p>Проведення переговорів (поза системою) (стаття 6 Закону про забезпечення потреб оборони)</p>			<p>Форма документа чинним законодавством не передбачена. Оформлювати запрошення та протокол переговорів (обидва документи довільної форми). Запрошення складають у довільній формі, з відображенням інформації про: найменування товару, роботи чи послуги, унікальний номер в електронній системі закупівель, дату і час переговорів тощо. Після проведення переговорів складають протокол. У протоколі можливо відобразити такі питання, як: пропозицію щодо зменшення ціни; погодження учасника зі строками та умовами поставки; формою та строками оплати; за можливості описати відповідність/невідповідність зразка пропонованого товару (технічного рішення чи документів); обов'язково довести, під підпис, представникові учасника недолки, які виявлені при розгляді пропозиції та при розгляді документів під час переговорів, для надання можливості усунення цих недолків протягом наступних 24 годин; обов'язково зазначити дату і час проведення переговорів</p>
14	<p>Повідомлення про намір укласти договір про закупівлю (абзац 1 частини 1 статті 32 Закону про публічні закупівлі)</p>	<p>Рішення про намір укласти договір про закупівлю замовник приймає в день визначення переможця. Та протягом 1 календарного дня після прийняття такого рішення замовник оприлюднює на веб-порталі Уповноваженого органу повідомлення про намір укласти договір і самостійно надсилає його переможцеві</p>	<p>Усім іншим учасникам електронною системою закупівель автоматично надсилається повідомлення із зазначенням найменування та місцезнаходження переможця торгів</p>	<p>Форма документа затверджена наказом МЕРТУ № 490. Рішення про намір укласти договір про закупівлю оформлювати протоколом про визначення переможця (довільної форми)</p>
14.1	<p>Учасник, якого не визнано переможцем торгів за результатами оцінки та розгляду його пропозиції, може звернутися через електронну систему закупівель до замовника з вимогою щодо надання інформації про пропозицію переможця торгів, у тому числі щодо зазначення її переваг порівняно з пропозицією учасника, який надіслав звернення (абзац 2 частини 1 статті 32 Закону про публічні закупівлі). Замовник зобов'язаний надати йому відповідь не пізніше ніж через п'ять днів з дня надходження такого звернення</p>			

При повному або частковому копіюванні чи цитуванні будь-якої інформації з порталу "Радник у сфері публічних закупівель" ви зобов'язані вказувати джерело інформації (ст. 176 ККУ). Джерело:

https://radnuk.com.ua/hrupy_zakupiveli/provedennia-protsedury-zakupivli-dlia-potreb-oborony-viiskovomy-formuvanniamy-ta-abo-chastynamy-natsionalnoi-hvardii-ukrainy/

15	Переможець торгів у строк, що не перевищує 5 календарних днів з дати оприлюднення на веб-порталі Уповноваженого органу повідомлення про намір укласти договір, повинен надати замовникові документи, що підтверджують відсутність підстав, визначених пунктами 2, 3, 5, 6 і 8 частини 1 та частини 2 статті 17 Закону про публічні закупівлі. Замовник не вимагає документального підтвердження інформації, що міститься у відкритих єдиних державних реєстрах, доступ до яких є вільним			
16	Інформація про відміну відбору (частина 2 статті 5 Закону про забезпечення потреб оборони). Підстави для відміни відбору визначено в частині 1 статті 5 Закону про забезпечення потреб оборони	Оприлюднюють протягом 1 календарного дня з дня прийняття замовником відповідного рішення	Система автоматично відміняє процедуру у зв'язку з неподанням жодної цінової пропозиції на участь у відборі та надсилає повідомлення всім учасникам	Форма документа чинним законодавством не передбачена. Оформлювати протоколом (довільної форми). Протокол складають у разі настання підстав, визначених Законом про забезпечення потреб оборони. Він є підставою для подання інформації про відміну відбору учасників
17	Договір про закупівлю (стаття 36 Закону про публічні закупівлі)	Протягом 2 календарних днів з дня його укладення (частина 1 статті 10 Закону про публічні закупівлі)	—	Замовник має право укласти договір про закупівлю за результатами застосування переговорної процедури закупівлі у строк не раніше ніж через чотири робочі дні та не пізніше ніж через 10 робочих днів з дня оприлюднення на веб-порталі Уповноваженого органу повідомлення про намір укласти договір про закупівлю (частина 1 статті 7 Закону про забезпечення потреб оборони)
18	Звіт про результати проведення процедури закупівлі (статті 19 Закону про публічні закупівлі)	—	Протягом 1 календарного дня після оприлюднення замовником договору про закупівлю	Форма документа затверджена наказом МЕРТУ № 490
19	Повідомлення про внесення змін до договору (частина 1 статті 10 Закону про публічні закупівлі)	Протягом 3 календарних днів з дня внесення змін	—	Форма документа затверджена наказом МЕРТУ № 490. Оприлюднюють усі (будь-які) зміни до договору. Замовник заповнює, вносячи наявну інформацію в електронній системі закупівель
20	Звіт про виконання договору (частина 1 статті 10 Закону про публічні закупівлі)	Протягом 3 календарних днів з дня закінчення строку дії договору, виконання договору або його розірвання	—	Форма документа затверджена наказом МЕРТУ № 490. Замовник заповнює, вносячи наявну інформацію в електронній системі закупівель
21	Процедура оскарження (стаття 18 Закону про публічні закупівлі з урахуванням особливостей, викладених у статті 10 Закону про забезпечення потреб оборони)			

* Етапи проведення закупівлі викладено у вигляді інструкції з проведення закупівлі замовником, зокрема з наданням рекомендацій та зазначенням основних моментів кожного етапу.